

Strasbūras, 2013 04 16
COM(2013) 207 final

2013/0110 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyvų 78/660/EB ir 83/349/EEB nuostatos dėl tam tikrų didelių bendrovių ir grupių nefinansinės ir įvairovės informacijos atskleidimo

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2013) 127 final}

{SWD(2013) 128 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Apskaitos direktyvose¹ (toliau – direktyvos) reglamentuojamas metinių ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir su jomis susijusių ataskaitų rengimas. Visų pirma, Ketvirtosios direktyvos 46 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta, kad, tiek, kiek tai reikalinga siekiant suprasti bendrovės veiklos pokyčius, veiklos rezultatus ir būklę, metinėje ataskaitoje pateikiama ir nefinansinė informacija, taip pat ir su aplinkos ir personalo klausimais susijusi informacija.

Be to, tos direktyvos 46a straipsnyje išdėstomos bendrovės valdymo pareiškimo, kurį turi parengti biržinės bendrovės, turinio sudarymo taisyklės.

„Bendrosios rinkos akte“² Komisija pripažino galimybę pagerinti socialinės ir aplinkos informacijos, kurią teikia visų sektorių bendrovės, skaidrumą siekiant užtikrinti vienodas sąlygas. Tai pakartota „Atnaujintoje 2011–2014 m. ES įmonių socialinės atsakomybės strategijoje“³. Šiuo pasiūlymu įvykdomas vienas iš pagrindinių atnaujintos strategijos įsipareigojimų.

Komunikate įmonių socialinė atsakomybė apibrėžiama kaip „įmonių atsakomybė už jų poveikį visuomenei“. Dokumente pripažįstama, kad ją plėtoti turi pačios įmonės ir kad jos turėtų būti įdiegusios aplinkosaugos ir socialinių aspektų integravimo į verslo veiklą ir strategiją procedūras. Todėl nefinansinių aspektų skaidrumas yra vienas pagrindinių bet kokios įmonių socialinės atsakomybės politikos elementų.

Padidinus skaidrumą įmonėms gali tapti lengviau valdyti nefinansinę riziką bei galimybes ir taip pagerinti nefinansinius rezultatus. Be to, nefinansinę informaciją naudoja pilietinės visuomenės organizacijos ir vietos bendruomenės, kad įvertintų su įmonės veikla susijusį poveikį ir riziką. Ji taip pat sudaro sąlygas investuotojams geriau atsižvelgti į tvarumo aspektus ir ilgalaikius rezultatus.

Tačiau konsultacijos atskleidė, kad tik nedaug didelių ES bendrovių reguliariai atskleidžia nefinansinę informaciją, o atskleidžiamos informacijos kokybė labai skiriasi, todėl investuotojams ir suinteresuotosioms šalims sunku suprasti ir palyginti bendrovių būklę ir veiklos rezultatus.

Todėl, siekiant visoje ES užtikrinti vienodas sąlygas, šiame pasiūlyme tam tikroms didelėms bendrovėms nustatomas reikalavimas atskleisti aktualią nefinansinę ir įvairovės informaciją.

Vis dėlto dokumente laikomasi lankstaus modelio, kuriuo vengiama kištis. Bendrovės gali remtis nacionalinėmis ar tarptautinėmis atsiskaitymo sistemomis; jos galės pačios apibrėžti savo politikos turinį ir galės lanksčiai atskleisti informaciją taip, kad ji būtų naudinga ir aktuali. Kai bendrovės mano, kad kurios nors politikos sritys joms neaktualios, jos, užuot verčiamos suformuoti politiką, galės tik paaiškinti, kodėl to nedaro.

Europos Parlamentas dviejuose rezoliucijose „Įmonių socialinė atsakomybė. Atskaitingas, skaidrus ir atsakingas įmonių elgesys ir tvarus augimas“⁴ ir „Įmonių socialinė atsakomybė.

¹ 1978 m. liepos 25 d. Ketvirtoji Tarybos direktyva dėl tam tikrų rūšių bendrovių metinės finansinės atskaitomybės (78/660/EEB). 1983 m. birželio 13 d. Septintoji Tarybos direktyva dėl konsoliduotos atskaitomybės (83/349/EEB).

² „Bendrosios rinkos aktas. Dvylika svertų augimui skatinti ir pasitikėjimui stiprinti“, COM(2011) 206, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0206:FIN:LT:PDF>, p. 15.

³ COM(2011) 681 galutinis, 2011 m. spalio 25 d.

⁴ Pranešimas „Įmonių socialinė atsakomybė. Atskaitingas, skaidrus ir atsakingas įmonių elgesys ir tvarus augimas“ (2012/2098(INI)); Teisės reikalų komitetas.

Visuomenės interesų gynimas ir tvaraus bei įtraukaus atsigavimo siekis⁵ pripažino poreikį didinti skaidrumą ir paragino Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisės akto.

Tokiomis aplinkybėmis pagrindiniai šio pasiūlymai tikslai tokie:

- (1) padidinti tam tikrų bendrovių skaidrumą ir padidinti šiuo metu atskleidžiamos nefinansinės informacijos aktualumą, nuoseklumą ir palyginamumą griežtinant ir išaiškinant galiojančius reikalavimus;
- (2) didinti įvairovę bendrovių valdybose didinant skaidrumą, kad būtų pagerintas vadovybės priežiūros veiksmingumas ir bendrovių valdymas taptų patikimesnis;
- (3) gerinti bendrovės atskaitomybę ir veiklos rezultatus, taip pat bendrosios rinkos veiksmingumą.

Galiojantis apskaitos direktyvose nustatytas nefinansinės informacijos atskleidimo modelis nebuvo pakankamai veiksmingas. Dauguma suinteresuotųjų šalių, kurios dalyvavo konsultacijose, teigė, kad apskaitos direktyvose nustatytas reikalavimas nėra aiškus ir gali kenkti teisiniam tikrumui.

Todėl būtina aiškiau suformuluoti reikalavimus ir labiau sutelkti dėmesį į teminius klausimus, kurie svarbūs siekiant ilgalaikės bendrovės sėkmės. Kai kurios valstybės narės priėmė nacionalinius teisės aktus, kuriuose reikalaujama daugiau nei apskaitos direktyvose. Tačiau nacionaliniai reikalavimai labai skiriasi, todėl visoje vidaus rinkoje veikiančioms bendrovėms ir investuotojams tampa dar neaiškiau.

Kai kuriose valstybėse narėse pirmenybė teikiama modeliui „ataskaita arba paaiškinimas“, pagal kurį bendrovės gali teikti ataskaitą arba, jei to nedaro, nurodyti priežastis. Kitos nustato teisinį reikalavimą be išlygų, kuris gali būti gana griežtas. Kai kurios valstybės narės įpareigoja dideles bendroves, o kitos – tam tikras biržines bendroves arba tik valstybines bendroves. Kai kurios valstybės narės remiasi tarptautinėmis gairėmis (tiesa, dažnai skirtingomis), o kitos plėtoja savas nacionalines ataskaitų teikimo gaires. Tokia įvairovė lėmė teisinių bazių susiskaidymą Europos Sąjungoje. Todėl pasiūlymu siekiama užtikrinti vienodas sąlygas, sumažinti daugiau nei vienoje valstybėje narėje veikiančių įmonių sąnaudas ir užtikrinti, kad daugiau investuotojų galėtų lengviau prieiti prie pagrindinės naudingos informacijos.

Be to, dėl nepakankamos įvairovės valdybose direktorių valdybų narių mąstymas gali supanašėti (vadinamasis grupinio mąstymo reiškinys) ir sustiprėti priešiškas novatoriškoms idėjoms. Tai gali daryti neigiamą poveikį direktorių valdybos gebėjimui kritiškai vertinti ir prižiūrėti vadovybės priimamus sprendimus, taigi ir bendrovių veiklos rezultatams. Padidinus įvairovės politikos skaidrumą taip pat galėtų atsirasti daugiau paskatų sudaryti vienodas veiklos sąlygas ir kovoti su diskriminacija atitinkamų bendrovių sprendimų priėmimo organuose ir kitur. Direktyvoje 2000/78/EB draudžiama diskriminacija dėl religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ar lytinės orientacijos darbo ir profesinės veiklos srityje. Pagal Direktyvą 2006/54/EB draudžiama diskriminacija dėl lyties darbo ir profesinės veiklos srityje. Direktyvoje 2000/43/EB draudžiama diskriminacija dėl rasinės ar etninės kilmės darbo ir profesinės veiklos srityje.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0017+0+DOC+PDF+V0//lt&language=lt>

⁵ Pranešimas „Įmonių socialinė atsakomybė. Visuomenės interesų gynimas ir tvaraus bei įtraukaus atsigavimo siekis“ (2012/2097(INI)); Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0023+0+DOC+PDF+V0//lt&language=lt>

Nurodytosios problemos gali paveikti bendrus bendrovių veiklos rezultatus, jų atskaitomybę, investuotojų pajėgumą tinkamai bei laiku įvertinti visą aktualią informaciją ir į ją atsižvelgti; jos taip pat paveikia ES finansų rinkų veiksmingumą. Dėl tų priežasčių gali būti ne visada iki galo išnaudotas bendrosios rinkos potencialas užtikrinti tvarų augimą ir užimtumą.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMŲ REZULTATAI

Konsultacijos su dalyvaujančiomis ir suinteresuotosiomis šalimis

Per visą šio pakeitimo rengimo procedūrą Komisijos tarnybos reguliariai palaikė platų dialogą su suinteresuotosiomis šalimis. To tikslas – surinkti visų interesą turinčių šalių, įskaitant ataskaitų rengėjus, naudotojus, nevyriausybinės organizacijas ir kt., nuomones. Dialogas vyko:

- per dvi viešas konsultacijas (dėl reikalavimo bendrovėms atskleisti nefinansinę informaciją ir dėl ES įmonių valdymo sistemos). Dėl nefinansinės informacijos absoliuti suinteresuotųjų šalių dauguma pritarė poreikiui gerinti galiojančią teisinę bazę, nes tai galėtų būti naudinga ir ataskaitų rengėjams, ir naudotojams. Dėl įvairovės dauguma atsakiusių į konsultacijos dėl ES įmonių valdymo sistemos klausimus aiškiai pritarė idėjai atskleisti bendrovių įvairovės politiką. Jie manė, kad didesnis skaidrumas sudarytų investuotojams sąlygas priimti labiau informacija pagrįstus sprendimus, kurie padėtų mažinti grupinio mąstymo apraiškas;
- per laikiną šešiolikos skirtingą patirtį ir išsilavinimą turinčių ekspertų grupę ir
- per keletą susitikimų su suinteresuotosiomis šalimis ir valstybių narių atstovais.

Poveikio vertinimas

Komisijos tarnybų atliktu poveikio vertinimu nustatytos dvi pagrindinės problemos: 1) nepakankamas nefinansinės informacijos skaidrumas ir 2) įvairovės stoka direktorių valdybose.

Nepakankamas nefinansinės informacijos skaidrumas

Tam tikroms bendrovėms nepavyko tinkamai patenkinti didėjančios su nefinansinės informacijos skaidrumu susijusios suinteresuotųjų šalių (įskaitant investuotojus, akcininkus, darbuotojus ir pilietinės visuomenės organizacijas) paklausos. Išskirti konkretūs su informacijos kiekiu ir kokybe susiję klausimai.

- Informacijos kiekis: manoma, kad tik maždaug 2 500 iš visų 42 000 ES didelių bendrovių kasmet oficialiai atskleidžia nefinansinę informaciją.
- Informacijos kokybė: apskritai bendrovių atskleidžiama informacija tinkamai nepatenkina naudotojų poreikių.

Komisijos tarnybų atlikta analizė parodė, kad problemos priežastys yra ir rinkos, ir reguliavimo nepakankamumas. Pirma, atrodo, kad rinkos paskatos nepakankamos arba nevienodos. Nors nefinansinės informacijos poreikis auga, kai kurios suinteresuotosios šalys mano, kad su nefinansinės informacijos atskleidimu susijusi nauda siejasi su ilgalaikė perspektyva ir kad ją sunku tiksliai įvertinti skaičiais, o artimiausio laikotarpio sąnaudos labiau matomos ir lengviau pamatuojamos. Dėl tokios sampratos kai kurios bendrovės, logiškai pripažindamos nefinansinės informacijos atskleidimo naudą, vis dėlto gali būti mažiau linkusios aktyviai vykdyti šios srities politiką.

Antra, reguliavimas, kuriuo bandyta spręsti problemą ES ir valstybių narių lygmeniu, nebuvo pakankamai veiksmingas.

Buvo apsvaistytos kelios galimybės pagerinti esamą padėtį, įskaitant galiojančio reikalavimo sugriežtinimą, naujų išsamesnio atsiskaitymo reikalavimų įvedimą arba ES standarto nustatymą. Remiantis tų politikos galimybių įvertinimu, išaiškėjo, kad priimtinausia galimybė būtų sugriežtinti galiojantį reikalavimą įpareigojant įtraukti nefinansinį pareiškimą į metinę ataskaitą.

Nepakankama įvairovė valdybose

Bendrovių valdybose, kurių nariai turi panašų išsilavinimą ir profesinę patirtį, yra tos pačios geografinės kilmės, amžiaus ir lyties, gali vyrauti siauras grupinis mąstymas. Dėl to gali nepavykti veiksmingai kvestionuoti vadovybės sprendimų, nes, kai maža požiūrių, vertybių ir kompetencijų įvairovės, valdybos posėdžiuose gali kilti mažiau diskusijų, idėjų ir iššūkių. Dėl to taip pat gali būti sunkiau priimti vadovybės siūlomas novatoriškas idėjas. Nepakankamas įvairovės lygis valdybose pirmiausia siejamas su tuo, kad rinka nepakankamai skatina bendroves padėti keisti. Šioje srityje netinkama valdybos narių įdarbinimo praktika (kandidatų pasirinkimas iš pernelyg siauro rato) prisideda prie to, kad visą laiką renkami panašaus profilio nariai. Problemą dar labiau aštrina nepakankamas skaidrumas įvairovės valdybose klausimu, nes visuomenei prieinamos informacijos lygis ir jos atskleidimo laipsnis dažnai nėra pakankami.

Nepakankama įvairovė valdybose ir skaidrumo stoka gali lemti ne tokį gerą bendrovių valdymą, prastesnes integracijos galimybes ir mažesnę novatoriškumą, o tai reikštų mažesnę bendrovių įnašą didinant augimą. Todėl orientuodamasi į 2020 m. ES tikslus – integracinį ir tvarų augimą – Komisija svarstė kelias galimybes spręsti šias problemas. Įvertinus tas politikos galimybes, paaiškėjo, kad šiuo metu priimtinausia galimybė būtų *įvairovės atskleidimo politika*. Šią galimybę, palyginti su kitomis galimybėmis, kaip antai privaloma įvairovės politika arba tik į įdarbinimo politiką orientuotais veiksmais, taip pat rinkosi dauguma suinteresuotųjų šalių.

Be šių nuostatų, 2012 m. lapkričio 14 d. Komisija jau pasiūlė teisės aktą, kurio tikslas – užtikrinti, kad biržinėse bendrovėse, išskyrus mažąsias ir vidutines įmones, bent 40 proc. nevykdomąsias pareigas einančių valdybų narių būtų nepakankamai atstovaujamos lyties⁶.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Siūlomas dalinis direktyvų pakeitimas

Siūloma iš dalies pakeisti Ketvirtosios direktyvos 46 straipsnį ir Septintosios direktyvos 36 straipsnį, kuriuose reglamentuojamas nefinansinės informacijos atskleidimas. Kalbant apie naują įvairovės valdybose reikalavimą, siūloma iš dalies pakeisti Ketvirtosios direktyvos 46a straipsnį.

Apskaitos direktyvomis reguliuojama visų akcinių bendrovių, įsteigtų pagal valstybės narės arba Europos ekonominės erdvės (EEE) teisę, finansinėse ataskaitose teikiama informacija. Skaidrumo direktyvos 4 straipsnio 5 dalyje nurodoma į Ketvirtosios direktyvos 46 straipsnį ir į Septintosios direktyvos 36 straipsnį, todėl siūlomi tų nuostatų pakeitimai apima ir bendroves, įtrauktas į prekybos sąrašus ES reguliuojamose rinkose, net jeigu jos įregistruotos trečiojoje šalyje.

⁶ Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių pasiūlymas, COM(2012) 614 final.

Teisinis pagrindas, subsidiarumo ir proporcingumo principai

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties 50 straipsnio 1 dalimi, kuri yra teisinis pagrindas priimant Sąjungos priemones, skirtas bendrovių teisės vidaus rinkai kurti. Pasiūlyme numatyta, kad didelės bendrovės turėtų atskleisti nefinansinę informaciją pagal reikalavimų rinkinį, suformuotą taip, kad būtų užtikrintas didesnis skaidrumas siekiant padidinti bendrovės skaidrumą ir atskaitomybę ir kartu išvengti nereikalingos administracinės naštos.

Pagal subsidiarumo principą ES turėtų imtis veiksmų tik tuomet, kai ji gali pasiekti geresnių rezultatų negu atskiros valstybės narės, o veiksmai turėtų neviršyti to, kas būtina ir proporcinga norint įgyvendinti numatytus politikos tikslus. Kelios valstybės narės neseniai priėmė teisės aktus, kuriuos reikalaujama atskleisti papildomos šios srities informacijos. Tačiau nacionaliniai reikalavimai gerokai skiriasi vienas nuo kito, todėl vidaus rinkoje kyla sunkumų palyginti įmones pagal orientacinius rodiklius. Šio pakeitimo tikslai tokie, kad jų neįmanoma pasiekti vienašaliais valstybių narių lygmens veiksmais.

Didesnis skaidrumas neturėti virsti nereikalinga administracine našta. Mažesnėms bendrovėms sunkiau rinkti ir analizuoti informaciją. Laikantis principo „visų pirma galvokime apie mažuosius“, šioje direktyvoje numatyti atskleidimo reikalavimai nebūtų taikomi bendrovėms, kurių dydis nesiekia apibrėžtos ribos.

Kalbant apie dideles bendroves, atskleidžiama nefinansinė informacija turi būti prieinamesnė, naudingesnė ir nuoseklesnė ES lygmeniu, nes tų bendrovių veikla dažnai vykdoma visoje ES ir ji rūpi investuotojams bei kitoms suinteresuotosioms šalims visoje vidaus rinkoje. Vis dėlto svarbiau už suderintą, visoje bendrojoje rinkoje bendrą nuoseklios informacijos teikimo reikalavimą yra tai, kad valstybės narės turėtų tam tikrų galimybių lanksčiai taikyti papildomus ataskaitų teikimo reikalavimus. Todėl apskaitos direktyvų pakeitimas yra tinkamiausia teisinė priemonė, nes ji valstybėms narėms suteikia tam tikro lankstumo. Direktyvų pakeitimas taip pat užtikrina, kad siūlomo ES veiksmo turinys ir forma neviršytų to, kas būtina ir proporcinga siekiant reguliavimo tikslų.

Išsamus pasiūlymo paaiškinimas

Nefinansinė informacija

Galiojančiu 46 straipsnio 1 dalies b punkte išdėstytu reikalavimu nustatyta, kad didelės bendrovės turi atskleisti nefinansinę informaciją, įskaitant aplinkos ir darbuotojų klausimais. Šia priemone siekiama sukurti didelės naudos bendrojoje rinkoje veikiančioms bendrovėms, investuotojams ir kitoms suinteresuotosioms šalims, taigi sykiu padedama užtikrinti integracinį ir tvarų ilgalaikį augimą ir užimtumą.

Pasiūlymo 1 straipsnio a dalyje tam tikros didelės bendrovės įpareigojamos savo metinėje ataskaitoje pateikti pareiškimą, kuriame būtų reikšminga informacija bent dėl aplinkos, socialinių ir personalo aspektų, pagarbos žmogaus teisėms, antikorupcijos ir kyšininkavimo. Šių sričių temomis pareiškime išdėstoma: i) politikos aprašymas, ii) rezultatai ir iii) su rizika susiję aspektai.

Teikdama tą informaciją bendrovė, nepažeidžiant galimų valstybių narių lygmeniu nustatytų griežtesnių reikalavimų, gali remtis nacionaline, europine ar tarptautine sistema, kaip antai JT pasauliniu susitarimu, Verslo ir žmogaus teisių pagrindiniais principais, kuriais įgyvendinama JT sistema „Apsaugoti, gerbti, padėti“, EBPO tarptautinio verslo įmonių gairėmis, ISO 26000, Tarptautinės darbo organizacijos trišale deklaracija dėl tarptautinio verslo įmonių ir socialinės politikos principų ir Visuotinė ataskaitų teikimo iniciatyva, ir nurodyti, kurios sistemos ji laikėsi. Bendrovė, kuri netaiko konkrečios politikos vienoje ar daugiau tų sričių, turės paaiškinti to priežastis.

Ši priemonė iš esmės orientuota į verslui aktualią informaciją, kuri naudinga priimant sprendimus bendrovėje ir investuotojams bei kitoms suinteresuotosioms šalims. Priemonė suteikia daug lankstumo ir nebūtinos administracinės naštos bendrovėms neužkrauna, ypač mažiausioms, nes joms nauji atskleidimo reikalavimai netaikomi. Su reikalaujama didelių bendrovių informacijos atskleidimu susijusios sąnaudos atitinka informacijos vertę ir naudą, taip pat įmonių dydį, poveikį ir sudėtingumą.

Visų pirma, kaip nurodoma 1 straipsnio a dalyje, įpareigojimas bus taikomas tik toms bendrovėms, kurių vidutinis darbuotojų skaičius viršija 500 ir kurių bendra balanso suma viršija 20 milijonų eurų arba grynosios pajamos viršija 40 milijonų eurų. Ta riba (aukštesnė, negu pagal apskaitos direktyvas taikoma riba, t. y. 250 darbuotojų) yra gerai pasverta, nes apriboja nereikalingą administracinę naštą ir užtikrina, kad nefinansinės informacijos teikimo prievolės taikymo sritis būtų tinkama. Tuo remiantis apskaičiuota, kad naujasis reikalavimas būtų taikomas maždaug 18 000 įmonių Europos Sąjungoje.

Be to, kaip nurodyta 1 straipsnio b dalyje, tos bendrovės, kurios rengia ataskaitą, atitinkančią tuos pačius finansinius metus, yra atleidžiamos nuo prievolės pateikti nefinansinį pareiškimą, jei ta ataskaita: i) apima tas pačias temas ir turinį, kurių reikalaujama ir 1 straipsnio a dalyje, ii) pagrįsta nacionalinėmis, europinėmis arba tarptautinėmis sistemomis ir iii) pridedama prie metinės ataskaitos.

Be to, 1 straipsnio c dalyje patronuojamosios bendrovės atleidžiamos nuo 1 dalies a punkte nustatytos prievolės, jei atleistoji bendrovė ir jos patronuojamosios bendrovės yra konsoliduojamos kitos bendrovės metinėje ataskaitoje ir jei ta konsoliduotoji metinė ataskaita atitinka 1 straipsnio a dalyje išdėstytus reikalavimus.

Įvairovė

Naujame 1 dalies g punkte didelės biržinės bendrovės įpareigojamos pateikti informaciją apie įvairovės politiką, įskaitant amžiaus, lyties, geografinės įvairovės, išsilavinimo ir profesinės patirties aspektus. Informacija bus įtraukta į bendrovės valdymo pareiškimą ir nurodys tokios politikos tikslus, jų įgyvendinimą ir pasiektus rezultatus. Bendrovės, kurios neturi įvairovės politikos, būtų įpareigos tiksliai paaiškinti, kodėl taip yra.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi jokio poveikio Bendrijos biudžetui.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyvų 78/660/EB ir 83/349/EEB nuostatos dėl tam tikrų didelių bendrovių ir grupių nefinansinės ir įvairovės informacijos atskleidimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTO IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 50 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁷,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁸,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) 2011 m. balandžio 13 d. priimtame Komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Bendrosios rinkos aktas Dvylika svertų augimui skatinti ir pasitikėjimui stiprinti „Bendros pastangos skatinti naująjį augimą“⁹ Komisija nurodė poreikį pagerinti socialinės ir aplinkos informacijos, kurią teikia visų sektorių bendrovės, skaidrumą siekiant užtikrinti vienodas sąlygas;
- (2) 2011 m. spalio 25 d. priimtame Komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Atnaujinta 2011–2014 m. ES įmonių socialinės atsakomybės strategija“¹⁰ Komisija pakartojo, kad būtina gerinti bendrovių socialinės ir aplinkos informacijos atskleidimą, ir pateikė tos srities teisės akto pasiūlymą;
- (3) 2013 m. vasario 6 d. Europos Parlamentas dviejose rezoliucijose „Įmonių socialinė atsakomybė. Atskaitingas, skaidrus ir atsakingas įmonių elgesys ir tvarus augimas“¹¹ ir „Įmonių socialinė atsakomybė. Visuomenės interesų gynimas ir tvaraus bei įtraukaus atsigavimo siekis“¹² pripažino, kad įmonėms svarbu skelbti tvarumo informaciją,

⁷ OL C , , p. .

⁸ OL C , , p. .

⁹ COM(2011) 206 galutinis, 2011 m. balandžio 13 d.

¹⁰ COM(2011) 681 galutinis, 2011 m. spalio 25 d.

¹¹ Pranešimas „Įmonių socialinė atsakomybė. Atskaitingas, skaidrus ir atsakingas įmonių elgesys ir tvarus augimas“ (2012/2098(INI)); Teisės reikalų komitetas.
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0017+0+DOC+PDF+V0//lt&language=lt>

¹² Pranešimas „Įmonių socialinė atsakomybė. Visuomenės interesų gynimas ir tvaraus bei įtraukaus atsigavimo siekis“ (2012/2097(INI)); Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas.

pavyzdžiui, apie socialinius ir aplinkos veiksmus, siekiant nustatyti tvarumui kylančią riziką ir padidinti investuotojų ir vartotojų pasitikėjimą, ir pakvietė Komisiją pateikti pasiūlymą dėl bendrovių atskleidžiamos nefinansinės informacijos;

- (4) didelėms akcinėms bendrovėms taikomų nacionalinių nuostatų dėl nefinansinės informacijos atskleidimo koordinavimas yra aktualus bendrovių, akcininkų ir kitų suinteresuotųjų šalių interesams. Koordinavimas šiose srityse būtinas, nes dauguma tų įmonių veikia daugiau nei vienoje valstybėje narėje;
- (5) taip pat reikia nustatyti tam tikrą mažiausią reikalavimą dėl informacijos, kurią visos Sąjungos įmonės turėtų skelbti viešai, apimties. Metinėse ataskaitose turėtų būti pateikta teisinga ir visapusiška įmonės politikos kryptų, rezultatų ir rizikos apžvalga;
- (6) siekiant padidinti visoje Sąjungoje atskleidžiamos nefinansinės informacijos nuoseklumą ir palyginamumą, reikėtų įpareigoti bendroves į metines ataskaitas įtraukti nefinansinį pareiškimą su informacija bent dėl aplinkos reikalų, socialinių ir su personalu susijusių reikalų, pagarbos žmogaus teisėms, antikorupcijos ir kyšininkavimo klausimų. Tokiame pareiškime turėtų būti su tais klausimais susijusių politikos kryptų, rezultatų ir rizikos aprašymas;
- (7) pateikdamos tą informaciją bendrovės gali remtis nacionalinėmis sistemomis, europinėmis sistemomis, kaip antai Aplinkosaugos vadybos ir audito sistema (EMAS), ir tarptautinėmis sistemomis, kaip antai Jungtinių Tautų pasauliniu susitarimu, Verslo ir žmogaus teisių pagrindiniais principais, kuriais įgyvendinama JT sistema „Apsaugoti, gerbti, padėti“, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) tarptautinio verslo įmonių gairėmis, Tarptautinės standartizacijos organizacijos (ISO) 26000 standartu, Tarptautinės darbo organizacijos trišalė deklaracija dėl tarptautinio verslo įmonių ir socialinės politikos principų ir Visuotinė ataskaitų teikimo iniciatyva;
- (8) Jungtinių Tautų Rio+20 konferencijos baigiamosios deklaracijos „Ateitis, kurios norime“¹³ 47 dalyje pripažįstama, kaip svarbu bendrovėms teikti ataskaitas tvarumo klausimais, ir bendrovės raginamos, kai tinka, svarstyti, ar nereikėtų į reguliarias ataskaitas įtraukti informaciją tvarumo klausimais. Joje pramonė, suinteresuotos vyriausybės ir atitinkamos suinteresuotosios šalys taip pat raginamos, remiant Jungtinių Tautų sistemai, kur tinka, plėtoti geriausios praktikos modelius ir sudaryti geresnes sąlygas pastangoms integruoti finansinę ir nefinansinę informaciją atsižvelgiant į jau sukurtų sistemų patirtį;
- (9) investuotojams suteikiant prieigą prie nefinansinės informacijos žengiamas žingsnis link tarpinio tikslo – rinkos ir politikos paskatų, kuriomis verslui atlyginama už investicijas į našumą – įgyvendinimo iki 2020 m., kaip numatyta „Efektyvaus išteklių naudojimo Europos plane“¹⁴;
- (10) 2011 m. kovo 24–25 d. posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba paragino mažinti bendrą reguliavimo našlą, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), tiek Europos, tiek nacionaliniu lygmeniu ir pasiūlė priemones našumui padidinti, o Europos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija „Europa 2020“ siekiama pagerinti verslo aplinką MVĮ ir skatinti jų internacionalizavimą. Todėl pagal principą „visų pirma

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0023+0+DOC+PDF+V0//lt&language=lt>

¹³ Jungtinės Tautos, „The Future We Want“ („Ateitis, kurios norime“), Jungtinių Tautų konferencijos tvaraus vystymosi klausimais RIO+20 baigiamasis dokumentas, A/CONF.216/L.1

¹⁴ COM(2011) 571 galutinis, 2011 m. rugsėjo 20 d.

galvokime apie mažuosius“ Direktyvos 78/660/EEB ir Direktyvos 83/349/EEB reikalavimai atskleisti informaciją turėtų būti taikomi tik tam tikroms didelėms įmonėms ir grupėms;

- (11) nefinansinės informacijos atskleidimo reikalavimų taikymo sritis turėtų būti apibrėžta pagal vidutinį darbuotojų skaičių, bendrą turtą ir apyvartą. MVĮ turėtų būti atleistos nuo papildomų reikalavimų, ir prievolė paskelbti nefinansinį pareiškimą metinėje ataskaitoje turėtų būti taikoma tik toms bendrovėms, kurių vidutinis darbuotojų skaičius viršija 500 ir kurių bendra balanso suma viršija 20 milijonų eurų arba grynosios pajamos viršija 40 milijonų eurų;
- (12) kai kurios bendrovės ir grupės, kurioms taikomos Direktyva 78/660/EEB ir Direktyva 83/349/EEB, jau rengia nefinansines ataskaitas savo noru. Toms bendrovėms neturėtų būti taikoma prievolė teikti nefinansinį pareiškimą metinėje ataskaitoje, jeigu ataskaita apima tuos pačius finansinius metus ir yra bent to paties turinio, kokio reikalaujama šioje direktyvoje, ir jeigu ji pridedama prie metinės ataskaitos;
- (13) daug įmonių, kurioms taikoma Direktyva 78/660/EEB, yra įmonių grupių narės. Konsoliduotosios metinės ataskaitos turėtų būti parengtos taip, kad informacija apie tokias įmonių grupes galėtų būti perduota nariams ir trečiosioms šalims. Todėl reikėtų suderinti nacionalinius teisės aktus, kuriais reglamentuojamas konsoliduotųjų metinių ataskaitų rengimas, siekiant užtikrinti Sąjungoje viešai skelbtinos įmonių informacijos palyginamumą ir nuoseklumą;
- (14) kaip reikalaujama Direktyvos 78/660/EEB 51a straipsnio e dalyje, įstatymu numatytų auditorių ataskaitoje turėtų būti nuomonė dėl to, ar metinė ataskaita, įskaitant metinėje ataskaitoje pateiktą nefinansinę informaciją, atitinka tų pačių finansinių metų metinę atskaitomybę;
- (15) bendrovių administracinio, valdymo ir priežiūros organų narių kompetencijų ir požiūrių įvairovė padeda geriau suprasti verslo organizavimą ir reikalus. Ji padeda tų organų nariams konstruktyviai kvestionuoti vadovybės sprendimus ir labiau atsiverti novatoriškoms idėjoms, nes slopina grupinio mąstymo (narių požiūrių vienodumo) reiškinį. Taip ji padeda veiksmingai prižiūrėti valdymą ir sėkmingai valdyti bendrovę. Todėl būtų svarbu didinti skaidrumą bendrovių taikomos įvairovės politikos klausimais. Tai suteiktų rinkai informacijos apie įmonių valdymo praktiką ir taip netiesiogiai skatintų bendroves didinti įvairovę valdybose;
- (16) prievolė atskleisti amžiaus, lyties, geografinės įvairovės, išsilavinimo ir profesinės patirties įvairovės politiką administraciniuose, valdymo ir priežiūros organuose turėtų būti taikoma tik didelėms biržinėms bendrovėms. Todėl ši prievolė neturėtų būti taikoma mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios gali būti atleistos nuo tam tikrų ataskaitų teikimo reikalavimų pagal Direktyvos 78/660/EEB 27 straipsnį. Atskleidžiama informacija apie įvairovės politiką turėtų būti bendrovės valdymo pareiškimo, numatyto Direktyvos 78/660/EEB 46a straipsnyje, dalimi. Bendrovės, kurios tokios įvairovės politikos neturi, neturėtų būti įpareigosotos ją sukurti, tačiau turėtų aiškiai išdėstyti, kodėl taip yra;
- (17) kadangi šios direktyvos tikslas, t. y. padidinti visoje Europos Sąjungoje bendrovių atskleidžiamos nefinansinės informacijos aktualumą, nuoseklumą ir palyginamumą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl jos poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal minėtame straipsnyje

nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

- (18) šia direktyva nepažeidžiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, visų pirma pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, įskaitant laisvę užsiimti verslu, teisę į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą. Ši direktyva turi būti įgyvendinta remiantis tomis teisėmis ir principais;
- (19) todėl direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistos,
- PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:**

1 straipsnis

Direktyvos 78/660/EEB pakeitimai

Direktyva 78/660/EEB iš dalies keičiama taip:

- (1) 46 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- (a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. a) metinėje ataskaitoje pateikiama teisinga bendrovės veiklos ir būklės pokyčių ir rezultatų apžvalga, kartu aprašant pagrindinę riziką ir neaiškumus, su kuriais ji susiduria.

Apžvalga – tai subalansuota ir visapusiška bendrovės veiklos ir jos būklės pokyčių ir rezultatų analizė, atlikta atsižvelgiant į veiklos mastą ir sudėtingumą;

b) bendrovių, kurių bendras vidutinis darbuotojų skaičius per finansinius metus viršija 500 darbuotojų ir kurių balanso sudarymo dieną bendra balanso suma viršija 20 milijonų eurų arba grynosios pajamos viršija 40 milijonų eurų, apžvalgoje taip pat yra nefinansinis pareiškimas su informacija bent apie aplinkos, socialinius ir personalo reikalus, pagarbą žmogaus teisėms, antikorupcijos ir kyšininkavimo aspektus, įskaitant:

i) bendrovės politikos, kurios laikomasi tų aspektų klausimu, aprašymą;

ii) tos politikos rezultatus;

iii) riziką, susijusią su tais aspektais, ir tai, kaip bendrovė tą riziką valdo.

Kai bendrovė netaiko politikos vieno ar kelių tų aspektų atžvilgiu, bendrovė pateikia paaiškinimą, kodėl taip yra.

Teikdama tokią informaciją bendrovė gali remtis nacionalinėmis, ES ar tarptautinėmis sistemomis ir, jei taip yra, nurodo kokiomis sistemomis ji rėmėsi;

c) tiek, kiek būtina bendrovės pokyčiams, veiklos rezultatams ar būklei suprasti, analizuojami ir finansiniai, ir nefinansiniai pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai, susiję su konkrečia veikla;

d) pateikiant analizę metinėje ataskaitoje tam tikrais atvejais pateikiamos nuorodos ir papildomi paaiškinimai apie sumas, apie kurias pranešama metinėse finansinėse ataskaitose.“

- (b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Kai bendrovė parengia tuos pačius finansinius metus apimančią visapusišką ataskaitą, kuri remiasi nacionalinėmis, europinėmis ar tarptautinėmis sistemomis ir apima 1 dalies b punkte numatytą informaciją, ji atleidžiama nuo prievolės parengti nefinansinį pareiškimą, nurodytą 1 dalies b punkte, jei tokia ataskaita yra metinės ataskaitos dalis.“

(c) Straipsnis papildomas 5 dalimi:

„5. Bendrovė, kuri kartu yra patronuojamoji bendrovė, yra atleidžiama nuo 1 dalies b punkte nurodytų prievolių, jei bendrovė ir jos patronuojamosios bendrovės yra konsoliduotos kitos bendrovės finansinėse ataskaitose ir metinėje ataskaitoje, o ta konsoliduotoji metinė ataskaita parengta laikantis Direktyvos 83/449/EEB 36 straipsnio 1 dalies.“

(2) 46a straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis papildoma g punktu:

„g) bendrovės administraciniam, valdymo ir priežiūros organams taikomos įvairovės politikos, susijusios su tokiais aspektais, kaip amžius, lytis, geografinė įvairovė, išsilavinimas ir profesinė patirtis, aprašymas, tos įvairovės politikos tikslai, jos įgyvendinimo būdai ir rezultatai ataskaitiniu laikotarpiu. Jei bendrovė tokios politikos neturi, pareiškime aiškiai ir argumentuotai paaiškinama, kodėl taip yra.“

(b) Straipsnis papildomas 4 dalimi:

„4. 1 dalies g punktas netaikomas bendrovėms, apibrėžtoms 27 straipsnyje.“

(3) 53a straipsnis pakeičiamas taip:

„53a straipsnis

Valstybės narės nesuteikia galimybės pasinaudoti 1a, 11 ir 27 straipsniuose, 43 straipsnio 1 dalies 7a ir 7b punktuose, 46 straipsnio 3 dalyje, 47 ir 51 straipsniuose nustatytomis išimtimis bendrovėms, kurių vertybiniais popieriais leidžiama prekiauti reguliuojamoje rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte.“

2 straipsnis

Direktyvos 83/349/EEB pakeitimai

Direktyva 83/349/EEB iš dalies keičiama taip:

(4) 36 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Konsoliduotoje metinėje ataskaitoje pateikiama teisinga konsoliduotų bendrovių, kaip visumos, veiklos ir jų būklės rezultatų ir pokyčių apžvalga, kartu aprašant pagrindinę riziką ir neaiškumus, su kuriais jos susiduria.

Apžvalgoje subalansuotai ir išsamiai, atsižvelgiant į veiklos mastą ir sudėtingumą, išanalizuojami įmonės veiklos ir būklės pokyčiai bei rezultatai ir konsoliduotų bendrovių kaip visumos būklė.

Konsoliduojamų įmonių patronuojančiųjų įmonių, kurių bendras vidutinis darbuotojų skaičius per finansinius metus viršija 500 darbuotojų ir kurių balanso sudarymo dieną bendra balanso suma viršija 20 milijonų EUR arba

grynosios pajamos viršija 40 milijonų EUR, apžvalgoje taip pat yra nefinansinis pareiškimas su informacija bent apie aplinkos, socialinius ir personalo reikalus, pagarbą žmogaus teisėms, antikorupcijos ir kyšininkavimo aspektus, įskaitant:

- i) bendrovės politikos, kurios laikomasi tų aspektų klausimu, aprašymą;
- ii) tos politikos rezultatus;
- iii) riziką, susijusią su tais aspektais, ir tai, kaip bendrovė tą riziką valdo.

Kai konsoliduojamos įmonės kaip visuma netaiko politikos vieno ar kelių tų aspektų atžvilgiu, bendrovė pateikia paaiškinimą, kodėl taip yra.

Teikiant tokią informaciją konsoliduota metinė ataskaita gali būti pagrįsta nacionalinėmis, ES ar tarptautinėmis sistemomis ir, jei taip yra, joje nurodoma, kokiomis sistemomis remtasi.

Tiek, kiek būtina tokiems pokyčiams, veiklos rezultatams ar būklei suprasti, analizuojami konkrečiai veiklai svarbūs ir finansiniai, ir nefinansiniai pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai.

Pateikiant analizę konsoliduotoje metinėje ataskaitoje tam tikrais atvejais numatomos nuorodos ir papildomi paaiškinimai apie sumas, apie kurias pranešama konsoliduotoje atskaitomybėje.“

(b) Įterpiamos 4 ir 5 dalys:

„4. Kai patronuojančioji įmonė parengia tuos pačius finansinius metus apimančią visapusišką ataskaitą, kuri siejasi su visa konsoliduojamų įmonių grupe, remiasi nacionalinėmis, europinėmis ar tarptautinėmis sistemomis ir apima 1 dalies trečioje pastraipoje numatytą informaciją, patronuojančioji įmonė atleidžiama nuo prievolės parengti nefinansinį pareiškimą, nurodytą 1 dalies trečioje pastraipoje, jei tokia visapusiška ataskaita yra konsoliduotos metinės ataskaitos dalis.

5. Patronuojančioji įmonė, kuri kartu yra patronuojamoji įmonė, yra atleidžiama nuo 1 dalies trečioje pastraipoje nurodytų prievolių, jei atleistoji įmonė ir jos patronuojamosios įmonės yra konsoliduotos kitos įmonės finansinėse ataskaitose ir metinėje ataskaitoje, o ta konsoliduota metinė ataskaita parengta laikantis 1 dalies trečios pastraipos. “

3 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [...] ¹⁵. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės gali nustatyti, kad pirmoje pastraipoje nurodytos nuostatos būtų pirmiausia taikomos valstybės narės įstatymais reglamentuojamoms bendrovėms, kurių perleidžiamais vertybiniais popieriais leidžiama prekiauti bet kurios valstybės narės reguliuojamoje rinkoje, kaip apibrėžta 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų 4

¹⁵ Dveji metai po įsigaliojimo.

straipsnio 1 dalies 14 punkte, finansinių metų, prasidedančių 201¹⁶ sausio 1 d., atžvilgiu, o visoms kitoms bendrovėms, kurioms taikomi 1 ir 2 straipsniai, – finansinių metų, prasidedančių 201¹⁷ sausio 1 d., atžvilgiu.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

4 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

¹⁶ Pirmieji metai po perkėlimo galutinio termino.

¹⁷ Antrieji metai po perkėlimo galutinio termino.